

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (обов'язкова)
ОК 36 УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
КОНТЕКСТІ
Обсяг освітнього компоненту (3 кредити/90годин)

Освітня програма: усі
першого рівня вищої освіти
Спеціальність – усі

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Бровко Б.А., к.і.н., доц.

Контактна інформація:

- телефон кафедри 7-698-3-75;
- e-mail brovko_alexe@ukr.net; kafedra_ukr_zn@zntu.edu.ua;
- навчальний корпус та номер аудиторії: 270.

Час і місце проведення консультацій:

відповідно до графіку консультацій викладачів, ауд. 270.

ОПИС КУРСУ

Український народ перебуває в умовах безкомпромісної боротьби за своє існування як нації, що зробила свій європейський вибір. Успіх у цій справі залежить від усвідомлення кожного з нас у приналежності до великої європейської спільноти. Сьогодні, це є одним з основних пріоритетів для збереження української державності. Виконання цього завдання залежить від виховання й підготовки сучасної української еліти. Вимогою сьогодення є підготовка фахівців нової якості – здатних творчо мислити, швидко орієнтуватись в сучасному інформаційному просторі, приймати нестандартні рішення, вчитись упродовж усього свого життя, а головне – бути патріотами рідної землі. Дисципліна «Українська культура в європейському контексті» в системі гуманітарних і суспільних дисциплін закладів вищої освіти посідає особливе місце; завдяки їй засвоєнню студенти отримують цілісне уявлення про культурно-історичні надбання людства загалом та українського етносу зокрема. Тут на конкретному матеріалі обґрунтовується система культурних цінностей, розглядаються чинники, що забезпечили процес розвитку певних матеріальних і духовних надбань. Ознайомлення з різними культурно-історичними типами допомагає простежити, як усі попередні культурні досягнення трансформувалися у сучасну культуру, забезпечили її різноманітність. Вивчення процесів, що відбувалися в українській та європейській культурі упродовж певних історичних періодів, має надзвичайно важливе значення для формування у студентів світогляду, високих моральних якостей, підвищення загальнокультурного рівня, засвоєння національних і загальнолюдських цінностей.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Мета курсу** - надати студентам загальні знання щодо сучасних проблем розвитку української культури як складової загальноєвропейського культурного простору в умовах європейської інтеграції та глобалізації; вміння описувати та аналізувати феномени світової та української культури; здатність до критичного мислення, вміння застосовувати елементи критичного мислення у процесі навчання та професійної діяльності.

2. Опанувавши цей курс, Ви зможете набути наступні **загальні компетентності**: здатності міжособистісної взаємодії; здатність діяти по-громадянськи свідомо та соціально відповідально; розуміти та використовувати основні культурологічні поняття у повсякденному житті; порівнювати розвиток української культури з розвитком культур інших народів світу, зокрема культур Західної Європи; орієнтуватись в основних напрямках сучасної української культури, вміти надати їм об'єктивну оцінку та науково обгрунтовану характеристику; здатність змістовно і послідовно аналізувати основні культурні епохи, їх історико-культурні пам'ятки, а також володіти основними елементами культурного етикету та виявляти свою всебічну обізнаність в питаннях української культури.

Результати навчання, якими Ви оволодієте у результаті вивчення курсу: оволодіти культурологічним понятійно-категоріальним апаратом, розуміти сутність взаємозв'язків, виокремлювати основні закономірності формування та етапи розвитку національної та європейської культури від давнини до сучасності, розпізнавати імена видатних діячів духовної культури людства, надавати характеристику творчій діяльності видатних майстрів мистецтва.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Загальний тематичний план аудиторної роботи.

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми семінарських занять, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Давні культури на території України та у світі (2 год.).	
2		Прадавні культури на українських землях та цивілізації Давнього світу (2 год.).
3	Українська культура у контексті європейського Середньовіччя (2 год.).	
4		Культура європейського Середньовіччя (2 год.).
5	Культура Ренесансу (2 год.).	
6		Культура доби Відродження (2 год.).
7	Соціально-культурний динамізм нового часу. Культура в умовах Реформації та Просвітництва (2 год.).	
Змістовий модуль 2		
8		Культура бароко (другої половини XVII – XVIII ст.) (2 год.).
9	Європейська культура кінця XVIII - XIX ст.: духовні пошуки (2 год.).	
10		Культура кінця XVIII - XIX ст. (2 год.).

11	Проблеми гуманізму на зламі століть (кінець XIX – XX ст.) (2 год.).	
12		Українська культура на зламі кінця XIX–XX ст. у контексті європейської культури (2 год.).
13	Постмодерністська модель культури у світовій та українській інтерпретаціях (2 год.).	
14		Сучасні культурні практики в Україні (2 год.).

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Строк виконання самостійної роботи – упродовж семестру.

Номер тижня	Теми самостійної роботи, год.
1,2	Найдавніші цивілізації (10 год.).
3,4	Культура середньовічної епохи (10 год.).
5,6	Культура в період Відродження та Реформації (10 год.).
7,8	Культура доби Просвітництва (8 год.).
9,10	Романтизм XIX ст. (8 год.).
11,12	Нові напрями у культурі XX ст. (8 год.).
13,14	Основні світові тенденції розвитку сучасної культури (8 год.).

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Методичні вказівки з планами семінарських занять з дисципліни «Українська культура в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / Укл.: Дедков М.В., Спудка І.М., Бровко Б.А. та ін. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. 34 с.

2. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Українська культура в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Дедков М.В., Спудка І.М., Бровко Б.А. та ін. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. 66 с.

3. Методичні вказівки з планами семінарських занять та темами контрольних робіт з дисципліни «Українська культура в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання/ Укл.: Шаповалов Г.І., Дедков М.В., Спудка І.М. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 40 с.

Літературні джерела:

1. Багацький В. В., Кормич Л. І. *Культурологія (історія і теорія світової культури XX століття). Навчальний посібник*. Київ: Кондор, 2022. 304 с.

2. Т. В. Васильчук, І. М. Спудка, В. М. Чоп, Г. А. Сигида. Голодомор 1932-1933 рр. у музичному та образотворчому мистецтві. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Історія. Економіка. Філософія». 2024, №29. С.7-21.

3. Левчук Л., Панченко В., Шинкаренко О. *Історія світової культури. Навчальний посібник*. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с.

4. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М., Дабло Л. Г. *Історія української культури. Курс лекцій для студентів*. Київ: Ліра-К, 2021. 230 с.

5. Хома І. Я. *Історія української культури : навчальний посібник* для студентів програми «Музейна, пам'яткоохоронна діяльність і культурний туризм». Львів: Новий Світ-2000, 2025. 170 с.
6. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. *Історія української культури. Навчальний посібник*. Київ: Кондор, 2025. 264 с.
7. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. К.: видавництво «Наукова думка», 2001. Т.2: Александрович В.С., Балушок В.Г., Боянівська М.Б. та ін. Українська культура XIII – першої половини XVII століть. 847 с.
8. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. – К.: видавництво «Наукова думка», 2003.– Т.3: Александрович В.С., Борисенко В.Й., Виврот Т.М. та ін. Українська культура другої половини XVII – XVIII століть. 1246 с.
9. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. – К.: видавництво «Наукова думка», 2008. Т.4. Кн.1: Артюх Л.Ф., Балушок В.Г., Бондаренко Г.Б. та ін. Українська культура XIX століття. 1007 с.
10. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. – К.: видавництво «Наукова думка», 2005. Т.4. Кн.2: Бондар М.П., Загайкевич М.П., Пилипчук Р.Я. та ін. Українська культура XIX століття. 1293 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий, результати останнього заносяться до залікової відомості. Форма підсумкового контролю – залік. Оцінка підсумкового контролю визначається за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано». Позитивною оцінкою є оцінка «зараховано».

Поточний контроль здійснюється під час навчальних занять і має на меті перевірити рівень підготовки студентів до навчальних занять. Під час семінарів проводиться опитування здобувачів освіти за питаннями семінарів, а також тестування наприкінці заняття за допомогою платформи Moodle. Окрім роботи на семінарських заняттях, поточний контроль передбачає оцінювання самостійної роботи і двох рефератів упродовж семестру.

Рубіжний контроль *проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог* навчальної дисципліни у формі тестування очно або дистанційно з використанням системи Moodle. Оцінка «зараховано» за кожну частину рубіжного контролю виставляється за умови виконання тестових завдань з успішністю понад 60 %.

Здобувач вищої освіти не допускається до підсумкового контролю, якщо він не виконав усіх обов'язкових видів робіт та не пройшов проміжний контроль з оцінкою «зараховано».

Підсумковий контроль вивчення дисципліни здійснюється у вигляді семестрового заліку, під час якого засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі сумарної оцінки результатів, отриманих за поточним та обома рубіжними контролюями. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студентів на заліковому заході (заліковий контрольній роботі).

Результати підсумкового контролю у формі заліку виставляються упродовж останнього тижня теоретичного навчання перед екзаменаційною сесією.

Форма контролю та оцінювання результатів навчання:

Поточне тестування та самостійна робота										
Змістовий модуль						Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	РК 1	сума	T5	T6	T7	РК2	сума
20	20	20	20	20	100	20	20	20	40	100
(100+100)/=100 (максимальна поточна оцінка)										

Студентам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять.

Важливо відвідувати лекції, де висвітлюється систематизований навчальний матеріал, демонструються презентації в обсязі, достатньому для опанування навчальної дисципліни. Без прослуховування лекційного матеріалу студенту буде складно підготуватися до семінарського заняття, виконати тестові завдання та завдання самостійної роботи.

Також рекомендується відвідувати семінари (практичні заняття), оскільки остаточний підсумковий бал значною мірою залежить саме від результатів роботи на семінарських заняттях та виконання тестових завдань. Активна участь студента на семінарських заняттях є бажаною. Відсутність на семінарських заняттях або невідготовленість до них призводить до зниження підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Пропущені семінарські заняття можна відпрацювати на консультаціях шляхом відповідей на питання пропущених семінарів. Для перекладання пропущених тестових завдань, Вам потрібно звернутися до викладача, який змінить налаштування тесту на платформі Moodle.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf. Студенти також повинні дотримуватись етики генеративного штучного інтелекту.

Дотримання академічної доброчесності Вами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань (не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних завдань інших здобувачів освіти), завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні завдань. У разі виявлення ознак плагіату робота не зараховується і дисципліна не вважається зарахованою.

Дотримання етики генеративного штучного інтелекту передбачає дотримання принципів і правил, які визначають, як створювати, навчати та використовувати системи на кшталт чат-ботів, генераторів зображень, тексту, коду тощо, щоб вони не шкодили людям і суспільству.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.

